

Barnkonventionen

1 Alder 18 år

Alla under 18 år är barn, om inte myndighetsålder inträffar tidigare.

2 Ingen diskriminering

Alla barn har samma rättigheter, utan diskriminering eller åtskillnad.

3 För barnets bästa

Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata institutioner och myndigheter, ska barnets bästa komma i främsta rummet.

4 Staternas ansvar

Staten har ansvar för att barnets rättigheter uppfylls samt att i fråga om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter använda sina resurser till det yttersta för att uppfylla konventionen. Alla länder ska samarbeta för att uppnå målet.

5 Föräldrarnas ansvar

Konventionsstaterna ska respektera att föräldrarna har huvudansvaret för att uppfostra barnet. Om släktingar, eller någon annan som har lagligt ansvar för barnet, har huvudansvaret, ska staten respektera även detta.

6 Rätten till liv

Varje barn har en inneboende rätt till livet. Konventionsstaterna ska till det yttersta säkra barnets överlevnad och utveckling.

7 Namn och medborgarskap

Barnet har rätt att omedelbart efter födseln få ett namn och medborgarskap. Barn har rätt, så långt det är möjligt, att få veta vem som är deras föräldrar.

8 Identitet

Om ett barn olagligt mister sitt namn, sin familj eller sitt medborgarskap ska konventionsstaterna sörja för stöd och beskydd så att det får tillbaka dessa rättigheter så fort som möjligt.

9 Familjen ska hållas samman

Barnet ska inte hållas åtskilt från sina föräldrar mot sin vilja, utom när det är för barnets bästa. Barn som inte bor med båda sina föräldrar ska ha rätt att träffa båda två regelbundet.

10 Återförening

Ansökningar från familjer som vill återförenas över statsgränser ska behandlas positivt, humant och på ett snabbt sätt.

11 Bekämpa kidnappning

Staterna ska bekämpa att barn olovligt blir bortförda från ett land eller hindrade från att återvända.

12 Rätt att säga sin mening

Barnet har rätt att framföra sin mening i allt som berör det. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets mognad.

13 Yttrandefrihet

Barnet har rätt till yttrandefrihet. Det har rätt att söka och få information och idéer av alla slag och på alla sätt, även från utlandet.

14 Tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet

Staten ska respektera barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet, och respektera föräldrarnas rätt och plikt att vägleda sina barn i dessa frågor.

15 Föreningsfrihet

Barnet har rätt till organisations och föreningsfrihet.

16 Rätt till privatliv

Barn har rätt till eget privatliv. Det får inte utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- eller familjeliv, sitt hem eller sin korrespondens. Barn får inte utsättas för olagliga angrepp på sin heder eller anseende.

17 Tillgång till massmedia

Barnet har rätt att ta emot information från alla källor. Konventionsstaterna ska verka för att sprida information som skapar förståelse mellan människor. Staterna ska uppmuntra produktion och spridning av barnböcker, även på minoriteters språk. De ska också beskydda barnen från skadlig information.

18 Föräldrarnas rätt

Föräldrarna har det grundläggande ansvaret för att uppfostra och utveckla barnet. Barnets bästa ska ligga till grund för uppfostran. Konventionsstaterna ska så långt som möjligt ge barnen med arbetande föräldrar barnomsorg.

19 Skydd mot misshandel

Barn har rätt till skydd mot psykisk och fysisk misshandel, sexuella övergrepp och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare.

20 Barn utan familj

Ensamma barn har särskild rätt till beskydd och omsorg i form av adoption, fosterhem, barnhem eller annan lämplig institution.

21 Adoption

All adoption ska ske för barnets bästa och ske i enlighet med gällande lag, samt vara godkänd av behöriga myndigheter.

22 Flyktingbarn

Staten ska ge flyktingbarn eller asylsökande barn skydd och humanitärt stöd.

23 Handikappade barn

Fysiskt eller psykiskt handikappade barn har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkrar deras värdighet, främjar deras självtillit och möjliggör barnets aktiva deltagande i samhället.

24 Hälsa

Barnet har rätt till en god hälsa och ska ha den bästa medicinska sjukvård och rehabilitering. Konventionsstaterna ska speciellt arbeta för att minska barnadödlighet och avskaffa hälsofarliga sedvänjor.

25 Barn på institutioner

Barn som är placerade på institutioner har rätt till regelbunden översyn och utvärdering av verksamheten.

26 Sociala rättigheter

Konventionsstaterna ska se till att barnet får den sociala hjälp och trygghet, samt det ekonomiska stöd som det har rätt till enligt landets lagar.

27 Levnadsstandard

Barnet har rätt till en levnadsstandard som ger det en sund utveckling på alla områden. Allt efter landets resurser har staterna skyldighet att stödja föräldrarna för att barnet ska kunna genomföra sin rätt samt, om nödvändigt bistå med materiell hjälp.

28 Utbildning

Alla barn har rätt till utbildning. Konventionsstaterna ska ge gratis och obligatorisk grundskoleutbildning och sörja för att barnen blir behandlade med respekt. Staterna ska uppmuntra regelbunden närvaro i skolan och se till att disciplinen upprätthålls.

29 Målet med utbildningen

Utbildningen ska utveckla barnets personlighet, samt teoretiska och praktiska färdigheter. Den ska skapa respekt för människans rättigheter och för principerna om fred, tolerans och vänskap mellan folken. Utbildningen ska även skapa respekt för naturen och för barnets egen och andra kulturer.

30 Kultur, religion och språk

Minoritetsbarn har rätt att praktisera sin religion och sitt språk, även i samvaro med andra i sin kultur.

31 Lek och fritid

Barnet har rätt till vila, avkoppling, lek och rekreation. Det har också rätt att vara med i och ta del av det konstnärliga och kulturella livet.

32 Barnarbete

Barn har rätt att bli beskyddade från ekonomiskt utnyttjande i arbete och mot arbete som kan skada eller hindra barnets skolgång och hälsa.

33 Narkotika

Barn har rätt att bli beskyddade från olovligt bruk av narkotika. Barn får inte utnyttjas vid tillverkning, transport eller handel med narkotika.

34 Sexuellt utnyttjande

Barn har rätt att bli beskyddade från alla former av sexuella övergrepp och utnyttjande.

35 Bortförande och försäljning

Konventionsstaterna har skyldighet att bekämpa bortförande, försäljning eller handel med barn.

36 Annat utnyttjande

Staten har skyldighet att skydda barn mot allt utnyttjande som är skadligt för barnets välfärd.

37 Tortyr, dödsstraff och fängelse

Barn får inte utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller nedvärderande behandling eller straff. Barn kan ej dömas till dödsstraff eller till fängelse på livstid. De får ej hållas i fängelse tillsammans med vuxna.

38 Barn i krig

Konventionsstaterna ska förhindra att barn under 15 år deltar som soldater i krig. De internationella lagar som gäller i krig ska respekteras.

39 Rehabilitering och återanpassning

Barn som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnad konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning.

40 Respekterande behandling

Barn som är anklagande för brott eller har blivit dömda för straffbara handlingar har rätt till en behandling som främjar barnets känsla för värdighet och för andra mänskliga rättigheter.

41 När andra lagar är bättre

Rättigheterna i konventionen ska ej gälla om andra nationella eller internationella lagar eller avtal ger barnet ett bättre förverkligande av dess rättigheter.

42 Kunskap om konventionen ska spridas

Konventionsstaterna åtar sig att aktivt sprida kunskap om bestämmelser i konventionen bland barn och vuxna.

ungaornar.se